

Lördagen den 24 Maj 1873.

Kammaren sammanträdde kl. 1 e. m.

Justerades fem protokollsutdrag för den 23 dennes.

Efter anmälan företrädde två Hans Maj:ts Konungens Öfverste Kammarjunkare, hvilka på Konungens höga vägnar bjödo och kallade Herr Grefven och Talmannen samt Kammarens Herrar ledamöter att nästkommande måndag den 26 dennes kl. 11 f. m. bevista gudstjensten i storkyrkan och derefter infinna sig å Rikssalen.

Sedan Herr Grefven och Talmannen svarat, att Kammaren skulle hörsamma den nådiga kallelsen, afträdde Herrar Öfverste Kammarjunkare.

Herr Grefven och Talmannen tillkännagaf, att anslag blifvit utfärdadt till sammanträdets fortsättning kl. 7 e. m.

Upplästes och godkändes Stats-Utskottets förslag till Riksdagens underdåniga skrivelser:

N:o 52, angående regleringen af utgifterna under Riksstatens åttonde hufvudtitel;

N:o 73, angående eftergift af statens på leveranskontrakt grundade fordringsanspråk mot C. A. Svinhufvud samt hans löftesmän C. B. Fitinghoff och A. Hoffman;

N:o 74, i anledning af gjorda framställningar i fråga om grundskatterna och indelningsverket;

N:o 75, angående lindring i roteringen för hemman i Offerdals socken af Jemtlands län; samt

N:o 86, angående beräkningen af Statsverkets inkomster.

Upplästes och godkändes Riksdagens kanslis förslag till paragrafer i riksdagsbeslutet:

N:o 28, angående förvaltningen af statens till bergshandteringsens understöd anslagna skogar:

N:o 29, angående förvaltning af skogar, tillhörande militieboställen, som för löningsfondernas räkning utarrenderas; samt

N:o 30, i fråga om inrättande af elementarskolor för qvinlig ungdom.

Upplästes och godkändes Sammansatta Banko- och Lag-Utskottets förslag till Riksdagens underdåniga skrivelser:

N:o 97, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition om antagande af ett nytt myntsystem samt om åvägabringande af myntkonvention med Danmark; och

N:o 98, angående ändringar i lagen för Rikets Ständers Bank af den 1 Mars 1830.

Upplästes och godkändes Särskilda-Utskottets förslag till Riksdagens underdåniga skrifvelse N:o 84, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition om förändrad anordning i vissa delar af rikets elementarläroverk.

Härefter anmälde sig och yttrade

Grefve Hamilton. Henning: Som det protokoll, hvilket inom denna Kammare fördes vid behandlingen af frågan om elementarläroverkens ordnande, icke lärer blifva under riksdagen justerad, men Kammarren nyss godkänt förslaget till Riksdagens underdåniga skrifvelse i ärendet, anhåller jag att få begagna detta tillfälle, för att i protokollet nedlägga min reservation mot det sätt, hvarpå denna för hela landet, dess ungdom och dess framtid viktiga angelägenhet blifvit innevarande riksdag behandlad.

Det kan vara möjligt och under vissa förhållanden önskvärdt, att emellan Konungen och Hans rådgifvare samt mellan dessa sednare inbördes det fullständiga förtroende eger rum, att en af en Departements-chef framställd mening för dem gäller såsom utredning och bevis. Så får den likväl icke af representanten betraktas. Det är hans pligt att i förekommande frågor, särdeles de viktigare, söka bilda sig en själfständig öfvertygelse. Har han icke för denna stöd i egen erfarenhet eller förut förvärfvade insigter, är det en nödvändighet för honom att i sakkunnige mäns utlåtanden och utredning af ämnet finna en säker ledning för sitt omdöme. Det är saknaden af en sådan utredning och belysning af det förslag till elementarundervisningens ordnande, hvilket blifvit underställt Riksdagens pröfning, som ger mig anledning befara, att ej våra beslut skola bära de välgörande frukter både Regering och Riksdag utan tvifvel åsyftat.

Da

Då jag derföre genom denna reservation önskar befria mig från ansvaret för desamma, vågar jag derjemte uttrycka den förhoppning, att Kongl. Maj:t, sedan vederbörande blifvit i frågan hörde, skall till en kommande Riksdag till elementarundervisningens ordnande framställa ett nådigt förslag, som tillfredsställer de båda olika bildningsriktningarnes lika berättigade anspråk, och lemnar dem tillfälle att hvar för sig sjelfständigt utveckla sig, utan dessa brytningar och ryckningar, som under den sednare tiden förlamat lärarnes krafter, verkat menligt på den studerande ungdomen, och mot läroverken framkallat det misstroende, hvilket erhöll sitt uttryck i den år 1871 af Riksdagen till Kongl. Maj:t aflåtna underdåniga skrifvelse.

Herr Rydin: Jag anhåller att få instämna i den af Grefve Hamilton afgifna reservation.

Herr Ekman, Carl: Jag ber likaledes att få förena mig i Grefve Hamiltons reservation.

Friherre Sprengtporten: Äfven jag anhåller att få instämna i Grefve Hamiltons reservation.

Herr Bergstedt: I Herr Grefve Hamiltons reservation ber äfven jag att få instämna.

Föredrogs och bifölls Bevillnings-Utskottets den 23 dennes bordlagda betänkande N:o 16, med förslag till den af Riksdagen fastställda bevillningssummans utgörande; hvarefter ett protokollsutdrag härom justerades.

Anmälades och bordlades Stats-Utskottets memorial N:o 112, angående den nya riksstaten.

Kammaren åtskildes kl. 12 e. m.

In fidem
O. Brakel.

Lördagen den 24 Maj 1873.

Kammaren sammanträdde kl. 7 e. m.

Justerades fyr. protokollsutdrag för sammanträdet på f. m.

Upplästes och godkändes Bevillnings-Utskottets förslag till Riksdagens underdåniga skrifvelse N:o 96, angående allmänna bevillningen.

Upplästes och godkändes Lag-Utskottets förslag till Riksdagens underdåniga skrivelser:

N:o 87, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition med förslag till dels förordning angående ändring i vissa delar af Kyrkolagen med dertill hörande författningar, dels ock förordning angående främmande trosbekännare och deras religionsöfning;

N:o 88, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition i fråga om åtgärder för afskaffande af de så kallade säljbara apoteksprivilegierna;

N:o 89, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition med förslag till förordning angående verkställighet i vissa fall af straff, ådömdt genom icke laga kraft egande utslag;

N:o 90, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition med förslag till författning angående utsträckt tillämpning af straffarbetsverkställande i enrum;

N:o 91, angående ändring af 2 kap. 19 § strafflagen.

N:o 92, angående dels unga förbrytares insättande i förbättringsanstalter och dels införande af det så kallade progressiva fängelse-systemet;

N:o 93, angående frejdebetyg om personer, hvilka före 1865 års början blifvit för brott dömda;

N:o 94, angående åstadkommande af en kommunal finans-statistik för riket;

N:o 95, angående rättighet för kronofogde att vid indrifning af resterande kommunal-utskylder anlita fjerdingsman.

Upplästes och godkändes Riksdagens kanslis förslag till Riksdagens underdåniga skrifvelse:

N:o 85, om åtgärders vidtagande för bevakande af statens rätt och fördel i afseende å de egendommar i Norrbottens län, hvilka benämnas "Gellivara-verken".

Upplästes och godkändes Riksdagens kanslis förslag till nedan nämnda paragrafer i riksdagsbeslutet, nemligen:

N:o 14, angående åstadkommande af en kommunal finans-statistik för riket;

N:o 16, angående dels unga förbrytares insättande i förbättrings-anstalter och dels införande af det så kallade progressiva fängelse-systemet;

N:o 17, angående frejdebetyg om personer, före 1865 års början för brott dömdes;

N:o 18, angående ändring af 2 kap. 19 § strafflagen;

N:o 19, angående utsträckt tillämpning af straffarbetes verkställande i enrum;

N:o 20, angående verkställighet i vissa fall af straff, ådömdt genom icke laga kraft egande utslag;

N:o 21, i fråga om åtgärder för afskaffande af de så kallade säljbara apoteksprivilegierna;

N:o 22, angående förändrade bestämmelse i fråga om nedgrafven skatt, bottenfynd, eller annat dylikt, hvartill egare ej finnes;

N:o 27, angående rättighet för kronofogde att vid indrifning af resterande kommunal-utskylder anlita fjerdingsman.

Kammaren åtkildes kl. ½ 8 e. m.

In fidem
O. Brakel.